

Kommunstyrelsen

Ny muralmålning på Nacka vattentorn

Politikerinitiativ den 1 april 2019 av Hans Peters (C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar att Nacka vattentorn inte är ett av de objekt som kommer användas för nya muralmålningar under muralmålningfestivalen i september 2019 eftersom andra intressanta objekt identifierats för den kommande muralmålningfestivalen.

Politikerinitiativet är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning

Hans Peters (C) har i ett politikerinitiativ föreslagit att pröva om Nacka vattentorn (Jarlabergstornet) skulle kunna vara ett objekt för en ny muralmålning inom Konsten att skapa stad och den kommande muralmålningfestivalen. Nacka vattentorn är idag ett välkänt landmärke och har i många sammanhang fått stå som symbol för Nacka kommun. Kommunen har för avsikt att pröva frågan om målning på Nacka vattentorn under de kommande åren. Om det alls ska göras något med vattentornet, sker det i så fall tidigast 2021 i samband med en eventuell ytterligare muralmålningfestival. En sådan festival är inte beslutad. Det kan också hända att tornet får stå kvar som det är. Politikerinitiativet kan därmed anses vara färdigbehandlat.

Förslagen i politikerinitiativet

I september kommer Nacka kommun tillsammans med näringslivet i Nacka och andra intressenter att genomföra muralmålningfestivalen, en del av Wall Street Nacka. Kommunen ska tillsammans med näringslivet och internationellt erkända konstnärer få till stånd fina muralmålningar på cirka 15 platser i kommunen i form av betongväggar, husfasader och liknande. Kommunen håller nu på att inventera lämpliga objekt. Tanken är att festivalen ska vara återkommande vartannat år. Nacka vattentorn skulle kunna vara ett sådant objekt. Med hänvisning till ovanstående föreslår Hans Peters (C) följande:

- Att kommunstyrelsen beslutar att inom ramen för Konsten att skapa stad och den planerade muralmålningfestivalen pröva om Nacka vattentorn i Jarlaberg skulle kunna vara ett lämpligt objekt för en eller flera nya muralmålningar.

Enhetens utredning och bedömning

Nacka vattentorn, eller Jarlabergstornet som är tornets formella namn, är idag ett välkänt landmärke och har i många sammanhang fått stå som symbol för Nacka kommun. Tornets symboliska status har förstärkts tack vare det centrala läget utmed Värmdöleden där tornet tydligt signalerar ”ankomsten” till Nacka.

Det har nu gått över 30 år sedan vattentornet målades och konstverket har med tiden bleknat. Det här aktuella politikerinitiativet har fått uppmärksamhet, bl.a. genom att det i media har förts en dialog med för och emot. De som är för en ny målning vill gärna ta fram ett nytt motiv och förnya, medan de som är emot vill renovera befintligt och bevara. Kommunen har kommit fram till att inte måla något alls på vattentornet i år. Det är över 4000 m2 stor yta, och det kräver lång och noggrann planering oavsett vad kommunen beslutar att göra framöver. Wall Street Nacka är en långsiktig satsning. Om det alls ska göras något med vattentornet, sker det i så fall tidigast 2021, i samband med nästa eventuella muralmålningfestival. En sådan ligger i dagsläget i den långsiktiga planeringen för Wall Street, men inga beslut är fattade om ytterligare en festival. Det kan också hända att det tornet får stå kvar som det är.

Jarlabergstornet uppfördes år 1987 med en central placering på bergsknallen mellan Värmdöleden och Nacka strand. Tornet gavs en cylinderliknande form, men med fem sidor med vertikala slitsar för att ge karaktär och skuggor i betongytan. Tornets centrala läge, med tydligt ”reklamvärde” blev mer och mer uppmärksammat under processens gång. Philipson Construction sponsrade och gav Åke Pallarp i uppdrag att ta fram förslag till en färgsättning av tornet, vilket dåvarande byggnadsnämnd godkände.

Åke Pallarp var en svensk målare, grafiker och skulptör (1933-2013) som i sitt konstnärskap utmärkt sig för att arbeta i starka och klara färger. Hans motiv beskrivs ofta som folkliga, en expressionistisk stil med abstrakta eller strama former med klara färger.

Det fanns en vilja att koppla ihop tornet med den ”kontorsby” som då planerades i Augustendal, sedermera Nacka strand, och den tegelröda kulören skulle därför associera till bilfabriken i Augustendal. Bokstäverna N-A-C-K-A placerades utspridda på tornets övre del. Ursprungligen var det tänkt att tornet skulle få en plåtgarnering som krön, men det blev aldrig så. Med sina cirka 47 meter var tornet Sveriges största konstverk när det gjordes.

Som nämnt ovan kommer det tidigast år 2021 ske något med vattentornet, om det ens ska göras något annat än att eventuellt renovera den ursprungliga målningen. I samband med den stundande muralmålningfestivalen i september 2019 har andra intressanta objekt identifierats. I sammanhanget kan noteras att det finns alternativa sätt att illustrera vattentornet tillfälligt, t.ex. genom projektion eller vepor.

Mot ovanstående bakgrund föreslår enheten att kommunstyrelsen noterar att Nacka vattentorn inte kommer att vara ett av de objekt som kommer användas för nya

muralmålningar under muralmålningfestivalen i september 2019. Inför den stundande muralmålningfestivalen har andra intressanta objekt identifierats. Politikerinitiativet föreslås därmed vara färdigbehandlat.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför i inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut medför inga direkta konsekvenser för barn.

Bilagor

- Bilaga 1 Politikerinitiativ – Ny muralmålning på Nacka vattentorn
- Bilaga 2 Antikvariskt yttrande gällande Jarlabergstornet samt förslaget i politikerinitiativet
- Bilaga 3 Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 2019-04-01

Andreas Totschnig
Enhetschef
Enheten för strategisk stadsutveckling

Fredrika Friberg
Stadskreatör